

TANTÁRGYI TEMATIKA
BTMMN019 Dialektológia szem.

<p>Tantárgy neve: Dialektológia és szociolingvisztika</p>	<p>Tantárgy Neptun kódja(i): BTMAN 113, BTMAN 204, BTMMN019, BTMMN020, BTMMN801, BTMMN807, BTOMA1N08, BTOMA8N07, BTOSVM1N12, BTOSVM2N11, BTOSVM3N16 (E Neptun kód(ok) a nappali képzésre vonatkozik/vonatkoznak. A levelező képzés Neptun kódjaiban a számjegy előtti N betűt L betűre kell cserélni!)</p> <p>Tantárgyfelelős intézet: ME BTK Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézet</p> <p>Tantárgyelem: K (K: kötelező, KV: kötelezően választható, SZV: szabadon választható)</p>
<p>Tárgyfelelős (név, beosztás): Gréczi-Zsoldos Enikő adjunktus</p>	
<p>Közreműködő oktató(k): Gréczi-Zsoldos Enikő adjunktus</p>	
<p>Tantárgyi egység: Dialektológia szem.</p>	
<p>Tantárgyi egység Neptun kódja: BTMMN019 (E Neptun kód a nappali képzésre vonatkozik. A levelező képzés Neptun kódjában a számjegy előtti N betűt L betűre kell cserélni!)</p>	
<p>Javasolt félév: 2Ó (A szak kerestféléves meghirdetésben nem indul, így páratlan számú félév tárgyait csak ősszel, páros számúéit csak tavasszal lehet felvenni.)</p>	<p>Előfeltétel: nincs (E Neptun kód(ok) a nappali képzésre vonatkozik/vonatkoznak. A levelező képzés Neptun kódjaiban a számjegy előtti N betűt L betűre kell cserélni!)</p>
<p>Óraszám/hét: BTMAN 204, BTOMA1N08, BTMMN019, BTMMN020: 1, BTMAN 113, BTOMA8N07, BTOSVM1N12, BTOSVM2N11, BTOSVM3N16, BTMMN801: 2, BTMMN807: 1 szeminárium, 1 konzultáció (A nappali képzés heti óraszama 14 héten át. A levelező képzések féléves óraszama a következő: heti 1 nappali tagozatos óra esetén a levelező tagozat féléves óraszama 5, heti 2 nappali tagozatos óra esetén a levelező tagozat féléves óraszama 10 stb.)</p>	<p>Számonkérés módja (a/gy/k/b): BTMAN 204, BTMMN801, BTOMA1N08, BTOMA8N07, BTOSVM1N12, BTOSVM2N11, BTOSVM3N16: kollokvium, BTMAN113, BTMMN019, BTMMN020, BTMMN807: gyakorlati jegy (A teljesítés követelményeit lásd alább a <i>Félévközi számonkérés módja és értékelése</i> pontnál.)</p>
<p>Kreditpont: BTMAN 113, BTMAN 204, BTMMN019, BTMMN020, BTMMN807: 2, BTOMA1N08, BTOMA8N07, BTOSVM1N12, BTOSVM2N11, BTOSVM3N16, BTMMN801: 3</p>	<p>Tagozat: nappali (A tantárgy és a tantárgyi egység adatai és követelményei azonosak a levelező tagozaton is, egyedül a Neptun kód különbözik.)</p>
<p>Tantárgyi egység feladata és célja (röviden összefoglalva): A kurzus bemutatja a horizontális nyelvvizsgálat elméletét, a dialektológia tudományának téziseit, alapproblémáit és -kérdéseit, és megismerteti hallgatóit a magyar nyelvjárási régiók jellemzőivel hangfelvételek és fonetikusán átírt nyelvjárási szövegek elemzésének segítségével. Megismerteti hallgatóit a dialektológiai kutatás módszertanával, a nyelvjárásgyűjtés metodikájával.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> Tájékozott a magyar nyelv tagolódásának témakörében. Tisztában van a nyelvtudomány jellemző kutatási kérdéseivel, elemzési és értelmezési módszereivel, ezen részterületeinek alapvető szakkifejezéseivel. <i>képesség:</i> Képes értelmezni a magyar nyelv sajátosságait. Képes a magyar nyelv változatait a nyelvtudomány szempontjából értelmezni.</p>	

attitűd: Érti és elfogadja, hogy a nyelvi jelenségek társadalmilag meghatározottak és változóak. Képviseli a magyar identitás nyelvi, társadalmi sokszínűségét.

autonómia és felelősség: Kialakít olyan, történetileg és világnézetileg koherens egyéni álláspontot, amely segíti önmaga és környezete fejlődését, tudatosodását. Felelősséget vállal szövegeiért. Tudatosan képviseli azon módszereket, amelyekkel a nyelvtudomány dolgozik.

Tantárgyi egység tematikus leírása 14 heti bontásban:

1. A dialektológia alapfogalmai. A mai dialektológia feladatai.
2. A magyar nyelvjárások osztályozása. A nyelvjárási fonetikus lejegyzés.
3. A nyugat-dunántúli nyelvjárási régió sajátosságai
4. A közép-dunántúli–kisalföldi nyelvjárási régió sajátosságai
5. A dél-dunántúli nyelvjárási régió sajátosságai
6. A palóc nyelvjárási régió sajátosságai
7. Az északkeleti nyelvjárási régió sajátosságai
8. A Tisza–Körös-vidéki nyelvjárási régió sajátosságai
9. A dél-alföldi nyelvjárási régió sajátosságai
10. A mezőségi nyelvjárási régió sajátosságai
11. A székely nyelvjárási régió sajátosságai
12. A moldvai csángó nyelvjárási régió sajátosságai
13. Hangfelvételek elemzése. Elemzési gyakorlatok.
14. Zárthelyi dolgozat

Félévközi számonkérés módja és értékelése (prezentáció, zárthelyi dolgozat, szemináriumi dolgozat beadása stb.):

A félévközi számonkérés módját és értékelését a félév kezdetekor a tantárgyi egység oktatója határozza meg.

Gyakorlati jegy/kollokvium teljesítésének módja és értékelése (félévközi teljesítmény aránya a beszámításnál, ponthatárok stb.): **KSZ**

A kód jelentése:

A = a tantárgy aláírással zárul, amelyben kétfokozatú az értékelés (nem megfelelt, megfelelt). A hallgató legfeljebb az óraszám 30%-át mulaszthatja el következmények nélkül, az ezt meghaladó mértékű hiányzás – kivéve az igazolt betegség miatti hiányzást – esetén az aláírás nem szereshető meg. Az igazolt hiányzás pótlási feltételeit az oktató ismerteti. Az aláírás feltétele, hogy az oktató által a félév során támogatott prezentációs és beadási kötelezettségeknek a hallgató maradéktalanul eleget tegyen.

K = a tantárgy kollokviummal zárul, amelyben ötfokozatú az értékelés (1–5). Az előadások óraszámának legalább 60%-án kötelező a hallgató részvétele, amit jelenléti ívre vezetett aláírásával igazol. Az ennél többet mulasztó hallgató nem kaphat aláírást és nem vizsgálhat. Az előadáshoz évközi zárthelyi dolgozat(ok) társulhat(nak), legfeljebb akkora számban, mint a tantárgyi egység kreditpontszáma.

Amennyiben az előadáshoz zárthelyi dolgozat(ok) társul(nak), annak/azoknak az eredménye legalább 30%, legfeljebb 40%-os súllyal esik latba a záró osztályzatban. A zárthelyi dolgozat(ok)ról az oktató a tárgy félévi meghirdetésekor a Neptun rendszerben ad tájékoztatást. A szakmai követelményekhez képest a hallgatónak minden zárthelyi dolgozatában és a kollokviumon is legalább 50%-os felkészültséget kell igazolnia ahhoz, hogy az elégséges (2) osztályzatot megszerezze.

SZ = a tantárgy gyakorlati jeggyel zárul, amelyben ötfokozatú az értékelés (1–5). A hallgató legfeljebb a szemináriumi óraszám 30%-át mulaszthatja el következmények nélkül, az ezt meghaladó mértékű hiányzás – kivéve az igazolt betegség miatti hiányzást – esetén az aláírás és a gyakorlati jegy nem szereshető meg. Az igazolt hiányzás pótlási feltételeit az oktató ismerteti. Az aláírás feltétele, hogy az oktató által a félév során támogatott prezentációs és beadási kötelezettségeknek a hallgató maradéktalanul eleget tegyen. A szemináriumhoz évközi zárthelyi dolgozat(ok) társulhat(nak), annak/azoknak az eredménye legalább 30%, legfeljebb 40%-os súllyal esik latba a záró osztályzatban. A zárthelyi dolgozat(ok)ról az oktató a tárgy félévi meghirdetésekor a Neptun rendszerben ad tájékoztatást. A szakmai követelményekhez képest a hallgatónak minden zárthelyi dolgozatában és a beadott szemináriumi dolgozatában is legalább 50%-os felkészültséget kell igazolnia ahhoz, hogy az elégséges (2) osztályzatot megszerezze.

KSZ = a tantárgy kollokviummal és gyakorlati jeggyel záruló tantárgyi egysége(ke)t egyaránt tartalmaz. Az előbbiekre a K, az utóbbiakra az SZ kódnak megfelelő értékelés vonatkozik.

Kötelező irodalom a tantárgyi egység egészéhez vagy 14 heti tematikus leírásának megfelelő beosztásban:

Imre Samu 1971. *A mai magyar nyelvjárások rendszere*. Akadémiai Kiadó, Budapest
Magyar Nyelvjárási Hangoskönyv
(elérhető itt: http://geolingua.elte.hu/hkonyv/Hangoskonyv2_index.html)

Ajánlott irodalom a tantárgyi egység egészéhez vagy 14 heti tematikus leírásának megfelelő beosztásban:

Kiss Jenő 2006. Egy új magyar nemzeti nyelvatlasz szükséges voltáról. Magyar Nyelv CII, 129–142.

A Geolingvisztikai Kutatócsoport honlapja: geolingua.elte.hu

Babbie, Earl 1999. *A társadalomtudományi kutatás gyakorlata*. Balassi Kiadó, Budapest
(angolul: 1989. *The Practice of Social Research*, Wadsworth Publishing Company)